

Grond-appelen

De schilder Constant Permeke (1886-1952) groeide op in een artistiek milieu. Zijn vader was restaurateur en kunstschilder, daarnaast was hij conservator van het Stedelijk Museum voor Schone Kunsten in Oostende. In 1908 zag deze Vlaamse schilder voor het eerst werk van Vincent van Gogh op een expositie. De thema's van Van Gogh zouden hem blijvend beïnvloeden, zoals het boerenleven en het expressionistisch kleurgebruik.

In het oeuvre van Permeke is een zoektocht waarneembaar naar een persoonlijke schilderstijl en eigen vormen van expressionisme. Stevige 'gegronde' figuren stonden centraal, hij werd aangetrokken door het landelijke en primitieve leven van boeren. Hun directheid en verbondenheid met de grond raakte en inspireerde hem. Zijn stijl wordt gekenmerkt door stevige contouren, donkere aardse kleuren en vereenvoudigde vormen met grote expressiviteit.

We kijken naar de aardappelrooister uit 1929. We zien een stevige sterke vrouw gehurkt zitten. Haar handen en voeten zijn bloot en groot. Haar mand staat te wachten op de oogst van opgedolven aardappelen. Zij is geschilderd in de kleuren van de grond. Aardse donkere tinten. In de aardappelen die geoogst zijn, wordt de grond letterlijk transparant. Het zijn grond-appelen!

Wie een moestuin heeft (zoals ik) herkent de pose van deze vrouw. Wie aardappels rooit, gaat woelend met zijn (of haar) handen de grond in. Je probeert op de tast te voelen waar de piepers zich verborgen houden. Je handen verdwijnen daarbij in de grond. De grond omvat daarbij jouw handen. Warmte wordt voelbaar. Aarde tussen je nagels. Zwarte vingers en vuile handen.

Grond die leven baart ...

De oogst is een geschenk.

Grond-appelen.

Constant Permeke (1886-1952), 'Aardappelrooister', 1929 >

